

รายงานพบว่า ภัยคุกคามต่อสมาชิกรัฐสภาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพิ่มขึ้นอย่างหน้าก้วล

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)

ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตกอยู่ภายใต้การข่มขู่และคุกคามเพิ่มขึ้นอย่างรุนแรงในรอบปีที่ผ่านมา เนื่องจากการรัฐประหารในเมียนมา รวมถึงพัฒนาที่เป็นปัญหาในพื้นที่อื่นๆทั่วทั้งภูมิภาคนี้

ข้อค้นพบจากรายงานล่าสุดที่จัดทำโดยกลุ่มรัฐสภาอาเซียนเพื่อสิทธิมนุษยชน (ASEAN Parliamentarians for Human Rights: APHR)

รายงานล่าสุดของ APHR เรื่อง “สมาชิกรัฐสภากำลังตกอยู่ในความเสี่ยง: ปฏิบัติการตอบโต้ ส.ส.

ผ่านค่านในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในปี 2564” (*Parliamentarians at Risk: Reprisals against opposition MPs in Southeast Asia in 2021*) พบว่าจำนวนตัวเลขของ ส.ส.

ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ถูกคุมขังเพิ่มขึ้นอย่างน่าตกใจในปีนี้ จากเพียง 1 รายในปี 2563 เพิ่มขึ้นเป็น 91 ในปี 2564

การเพิ่มสูงขึ้นอย่างทันทีนี้เนื่องมาจากเหตุการณ์ในเมียนมาที่คณะรัฐประหารได้ยึดอำนาจจากประชาชนในเดือนกุมภาพันธ์ อย่างไรก็ตาม มีพัฒนาการที่เป็นสัญญาณเตือนในที่อื่นๆ ทั่วทั้งภูมิภาค รวมถึงในไทย ฟิลิปปินส์ และมาเลเซีย

นอกจากนี้ แม้รายงานฉบับนี้จะไม่ได้ลงลึกในรายละเอียด

แต่พบว่าอดีตสมาชิกรัฐสภาที่บัญญัติจากพรรคฝ่ายค้านในกัมพูชายังถูกตกเป็นเป้าอีกด้วย

“ปีนี้เป็นอีกปีหนึ่งที่มีดมนสำหรับสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้”

และขณะที่ภูมิภาคของเรากำลังเข้าใจระบอบเผด็จการมากขึ้นเรื่อยๆ

ส.ส. ที่มาจากการเลือกตั้งกำลังตกเป็นเป้าโจมตีอย่างหนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่เลือกยืนอยู่ข้างความถูกต้องเหมาะสม

หลักสิทธิมนุษยชน และประชาธิปไตย” เท็ดดี บะกยัลต์ จูเนียร์ (Teddy Baguilat Jr) อดีตสมาชิกรัฐสภาฟิลิปปินส์

และกรรมการบริหารของ APHR กล่าว เขายังกล่าวต่อว่า

“ไม่เพียงแต่พัฒนาการในเมียนมาจะเป็นปัญหาที่คู่ตรงข้ามทางการเมืองตกอยู่ภายใต้การโจมตีของคณะรัฐประหาร

แต่ยังรวมถึงพื้นที่อื่นๆ ในภูมิภาคที่รัฐบาลใช้วิกฤตโควิด-19 มาทำลาย ส.ส. ฝ่ายค้าน

และกีดกร่อนบทบาทสำคัญในการต่อตรวจสอบรัฐซึ่งเป็นหน้าที่ที่พวกเขาต้องทำในระบอบประชาธิปไตย”

“นอกจากการกักขัง ส.ส. เพียงเพราะพวกเขาทำหน้าที่ในฐานะตัวแทนของประชาชน

เรายังเป็นประจักษ์พยานต่อภัยคุกคามที่เกิดกับสมาชิกรัฐสภาที่บัญญัติอันเนื่องมาจากการปฏิบัติงานของพวกเขา เช่น

การคุกคามด้วยการดำเนินคดีและการแพร่กระจายข้อมูลลวง (disinformation)

ซึ่งมีเป้าหมายทั้งสร้างความเสื่อมเสียชื่อเสียงและปิดปากพวกเขา” เท็ดดี บะกยัลต์ กล่าวเพิ่มเติม

ASEAN PARLIAMENTARIANS FOR HUMAN RIGHTS

ท่ามกลางหายนะทางสิทธิมนุษยชนในเมียนมา คู่ตรงข้ามทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมาชิกของพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย (National League for Democracy: NLD) ซึ่งชนะการเลือกตั้งอย่างถล่มทลายในปี 2563 ได้กลายเป็นเป้าหมายที่ในการโจมตีที่ตะตาที่สุด คณะรัฐประหารได้ยกเลิกรัฐสภาทั้งระดับชาติและระดับมลรัฐ (sub-national parliaments) และฉีกทำลายที่นั่งของ ส.ส. ที่มาจากการเลือกตั้งในรัฐสภาโดยไม่มีเหตุผลทางกฎหมายรองรับ โดยมี ส.ส. อย่างน้อย 90 รายที่ยังคงถูกจองจำในคุกหรือควบคุมตัวในบ้านพัก ขณะที่อีกหลายคนยังคงหลบซ่อนเพื่อหลีกเลี่ยงชะตากรรมที่คล้ายกัน

“เราไม่ควรพึงพอใจกับการขโมยผลลัพธ์การเลือกตั้งในปี 2563 ไปจากประชาชน คณะรัฐประหารเมียนมาแสวงหาชอบธรรมในการยึดอำนาจโดยการปิดประตูรัฐสภา ประกาศว่ากลุ่มที่จัดตั้งขึ้นโดย ส.ส. ที่มาจากการเลือกตั้งเป็นการกระทำที่ “ผิดกฎหมาย” และคุมขัง ส.ส. กว่า 100 รายในข้อกล่าวหาที่ไม่เป็นความจริง” ชาร์ลส์ ซานติเอโก (Charles Santiago) ประธานกลุ่ม APHR และสมาชิกรัฐสภามาเลเซียกล่าว *“ตลอดปีที่ผ่านมา ประชาชนชาวเมียนมา ได้ส่งเสียงออกมาอย่างชัดเจนว่าใครคือผู้แทนของพวกเขา ซึ่งคนเหล่านั้นก็คือบุคคลที่ได้รับการเลือกตั้งในปี 2563 นอกจากนี้ ตัวแสดงทั้งหมดในระบบระหว่างประเทศ รวมทั้งประชาคมอาเซียนต้องร่วมกันประณามคณะรัฐประหารเมียนมาด้วยข้อตกลงที่หนักแน่นเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยเรียกร้องให้ปล่อยบุคคล รวมทั้ง ส.ส. ที่ถูกจับกุมคุมขังตามอำเภอใจนับตั้งแต่มีการรัฐประหาร และให้ประเทศกลับคืนสู่ประชาธิปไตยโดยเร็วที่สุด”*

APHR ระบุว่า ขณะที่สถานการณ์ในเมียนมากำลังตกเป็นข่าวใหญ่ในสื่อต่างๆ สมาชิกสภานิติบัญญัติจากทุกที่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะในมาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และไทย ก็กำลังตกอยู่ในความเสี่ยงเช่นกัน

ในมาเลเซีย ในเดือนมกราคม รัฐบาลของนายกรัฐมนตรี มุห์ยิดดิน ยัสซิน (Muhyiddin Yassin) ซึ่งมีอำนาจอยู่ในขณะนั้นใช้สถานการณ์โควิด-19 เป็นข้ออ้างเพื่อออกพระราชกำหนดฉุกเฉิน ขณะที่การประชุมรัฐสภาถูกระงับไปเป็นเวลานานกว่า 7 เดือน นอกจากนี้ นักการเมืองฝ่ายตรงข้ามยังกลายเป็นเป้าหมายโจมตีจากการปราบปรามความเห็นต่างอย่างรุนแรง โดยนักการเมืองอย่างน้อย 10 รายถูกสืบสวนหรือตั้งข้อกล่าวหาเนื่องจากการวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือเรื่องการบริหารการทำงานของรัฐบาล

ASEAN PARLIAMENTARIANS FOR HUMAN RIGHTS

ในฟิลิปปินส์ แคมเปญการแพร่กระจายข้อมูลลวง ภัยคุกคามที่เรียกว่า “การติดป้ายแดง” (red-tagging) ให้กับ ส.ส. ฝ่ายตรงข้ามเป็นสัญญาณเตือนว่าการเลือกตั้งทั่วไปกำลังเกิดขึ้นในปี 2565 ขณะเดียวกันประธานาธิบดี โรดริโก ดูเตอร์เต (Rodrigo Duterte) และเจ้าหน้าที่ระดับอาวุโสกล่าวหาโดยไม่มีมูลต่อสมาชิกสภานิติบัญญัติฝ่ายซ้ายว่า พวกเขาประกาศตัวสนับสนุนการประท้วงของกลุ่มคอมมิวนิสต์ติดอาวุธ นอกจากนี้ สมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) ไลลา เดอ ลิมา (Leila de Lima) ยังคงถูกจองจำอยู่ในคุก และถูกจับกุมตามอำเภอใจตลอดระยะเวลาเกือบ 5 ปี

ในส่วนของประเทศไทย รัฐบาลและแนวร่วมยังคงใช้วิธีการตั้งข้อหาในคดีอาญาต่อ ส.ส. พรรคก้าวไกล ขณะที่ ส.ส. พรรคฝ่ายค้านถูกตกเป็นเป้าโจมตีทางออนไลน์อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะจากปฏิบัติการด้านข้อมูลข่าวสาร ซึ่งจัดทำโดยหน่วยงานรัฐ

“การโจมตีต่อ ส.ส. ถือเป็น การโจมตีต่อประชาธิปไตย การคุกคาม ส.ส. อย่างเป็นระบบ ไม่ว่าจะทางออนไลน์ ออฟไลน์ การฟ้องคดี หรือวิธีการอื่นใดก็ตาม

เป็นที่ชัดเจนว่ากระทำไปเพื่อกีดกันไม่ให้เขาเหล่านั้น ได้ปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบถ่วงดุลรัฐบาลในฐานะตัวแทนของประชาชน” เท็ดดี บะกยลัต กล่าว *“บทบาทของ ส.ส. มีความสำคัญมากอย่างปฏิเสธไม่ได้ในระบบประชาธิปไตย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงระหว่างมีโรคระบาดในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา หรือในช่วงที่ใกล้การเลือกตั้งในกรณีของฟิลิปปินส์และกัมพูชา”*

“ท่ามกลางการบ่อนทำลายประชาธิปไตยที่เราได้เป็นประจักษ์พยานในทั่วทั้งภูมิภาค บุคคลที่ทำงานเพื่อปกป้องประชาธิปไตยต้องร่วมมือกันและเสี่ยงที่เป็นหนึ่งเดียวกัน เราเรียกร้องให้รัฐบาลของพวกเราทั่วทั้งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทำทุกวิถีทางภายใต้อำนาจของตนปกป้องสิทธิมนุษยชนของ ส.ส. ทุกคน และกระตุ้นเตือนให้เพื่อน ส.ส. ของพวกเรา ออกมาเรียกร้องให้กับการถูกข่มเหงทุกกรณีที่เราพบ” เท็ดดี บะกยลัต กล่าว